

تۈرك يۇرتى

تۈركلۈك فائىدەسەنە چالغىش
اون بىش كۈندە بىر چىقار

يىل ۷ - جلد ۱۴ - عمومى صاىي ۱۵۲
۱۶ كانۇن ئانى ، ۱۳۳۴ - صاىي ۲

۱۰. هانمر، قره چیش ضبط ایتمکله اوکاو بریلدی
وقلعه سی ده اوراده در، دیور، ققط اوراسنک تره سی
اولدیغندن بحث ایغور .

قوری دره — ص : ۶۰۹ ، س : ۱۳
ابه صوبی حصاری — ص : ۶۱۶ ، س : ۱۵
حککلی قلعه سی — ص : ۶۱۸ ، س : ۱
هانمر ، آق حصار یانده دیور .

قیوجق حصاری — ص : ۶۱۸ ، س : ۲۰۲
کراسته قلعه سی — ص : ۶۱۸ ، س : ۴
هانمره کوره صباغچه کولی کنارنده ؟

قوکره به قلعه سی — ص : ۶۲۱ ، س : ۱۸
طوز بازاری — « » « » « »

اوزونجه یل — ص : ۶۲۲ ، س : ۲
آرمند در بندی بازاری — ص : ۶۲۸ ، س : ۶
دوه حصاری — ص : ۶۲۸ ، س : ۸

صایوب دوکده دن کلدیکم یورلر ، « عثمانی
تاریخی » نك برنجی کتایبده اسمی چکنلرک هبسی
ذکلدلر . داهای برچوق وار ... لکن بونلر مشهور
اولدقلری ایچون اساساده اوزون اوزادی به عشارینک
تعیننده حاجت یوقدی . بونکله برابر بکم کی علی العاده
برقاره ایچون آک بویوک برمنع اولان قاموس الاعلام ده
بیله بولمیان موافقی هر حالده موضعا تبیین ایجاب
ایده ردی ، که اثری اوقومته یالکیز متخصصلر ذکل
هرکس مستفید اولسون . مملکتزده حال حاضر
احتیاجاتی دفعه کافی اوله حق درجه ده مکمل بر
جغرافیا قاموسی اولادینی البته معلوم در .

ذاتاً بوکتابه متخصصلرک احتیاجی یوقدر .
آک چوق زلر ایچون ، زلر- بویوک بابالریزک ناصل
یاشادیقربی ، نلر یابدیقربی اوکره نك ایچون
یازلیش در . اوپله اولدینی حالده ایشته بن عثمان بکک
ملکتی نرله قادار توسیع ایتدیکنی ، فتوحانده
برسیتم تعقیب ایدوب ایتدیکنی یالنتیجه برآزداها
ایلری کیده رایسه نك ، مشارایله حضرتارنده بر
حکومت تأسیس اتمک فکری اولوب اولادیقنی
اوکره ندمیم . طیبی ، عثمان بکده برسلطنت قورماق
غایه سی اولسایدی ، دیوردم ، آته صرف توتیه
بری به راست کله چاپول اتمک ایچون پینمه چک ،
خطوه بخطوه ایلریلیه چک ، منتظماً ، برمه بودداخلنده
حدودلری کیشلمسکه چالیشماقدی . بن ایسه
بونی آنجاق او قودیقربی خریطه اوزونده تعقیبه
موفق اولورایسه م ، عقلک ایردیکی قادار ، آنلایماقدیم .
سعم هبا اولدی . چونکه بواک یکی تاریخمز دخی
بانارهربرک ایتدی .

توتیه پک قابلدركه برچوق اسملری ، مقیاسنک
مساعده سزلکنندن ، خریطه آلامش اولسون ونه
برچوق آسکی نلعه لرك شیمدی انقاضی بیله قالمش
اولسون ، یاخود اسملری دیکشمش اولسون ...
بانا اوپله کلیورک بویله تاریخی موافق برلری بولق ،
اونلری میدانله چقارمق « تاریخ عثمانی انجمنی »
ایچین بر « عثمانی تاریخی » یازمقدن داهای مهم در .
بوگون او میروسک دستانلرنده ذکر یکن شهرلرک
بیله خرابه لری ، انصافمز زمانک کتیروب بیغدیقی ،
طوبراق بیغیلرندن تطهیر ایدلکدن صکره ...

« قره مان اوغلرینک انساب سلسله سی بیلک
ویا برقاچ تورکجه کله نك اشتقاقی تاریخه قاریشدرمق ،
مورخلک ذکل ، آنجیق مورخلره لزومی اولان
مازیمه یی ابتدائی برصورتده حاضرلامقدر . » دیمیلر
انسانک ، بش اون تاریخ کتایب اوقومق وبونلردن
چقاردینی خلاصه یی طنطنه لی کله لر ایله سوسلیه لرك ،
صحیفه باشته برقاچ تضاد باباراق نشر ایتمکده مورخ
اولونامیاجنی اونوتمش کوروناملی در . زیرا بو ،
نه قادار مشکل وبوروچی اولسه ده ، آشای یوقاری ،
هان هرکسک آلدن کلیر . ایشک نهایت براسلوب
مسئله سی ماهیتنی پک تجاوز ایده مز .

اوزون ، بلکه معناسز سوزلرمله قیبتل وقتلریکزی
اشغال ایتدیکم ایچون عفویکری نئی ایدرک سزدن ،
ایکی شی رجا ایده چکم :

۱ — « عثمانی تاریخی » حقنده کی مطالعه لر
یکزی برآن اول نشر ایدیکز و بر قارلریکزی دها
فضله بکله میگز .

۲ — خریطه ده بولدیقم مواقعه ده خطالریم وارایسه
اشعار وبولامادقلم حقنده ده لطفاً بی نوبیر ایدیکز .

پیاده یوز باشی

دبسل عادل

کوجوک حکایه

بوز اشک

ایرماقدن صو طاشیان چوجوقلر داغ
بولنده بر اختیار آدمک یاندیقنی خبر ویردیلر .
بر بوز اشکده ، باشی بوش ، اورالرده دوله .
شیوردی . حسمن خوجا دواروب باقلم دیدی .
آقشام یقیندی ، ایکی دره نك رلشدیکی

قیورملر ایچنده قالمشدی . صاریق ، شیش قاباقلرینک آلتنده بیاضه یقین آچق ماوی ، اوقاجق کوزلری واردی که انسانه بر چوجوق باقیشله متصل ، دیم دیک باقیوردی . یاواش یاواش بو چهره یه بر رنک ، بوکوزلره بر فر کلیوردی . عین وضعیتده ، صرغی آخلاطه دایالی ، ئولکون صداسیله بر شیر سویلیور ، غالباً اوزاقلردن کلدیکنی ، اوزاقلره کیده جکئی آکلاتیوردی .

حسمن خوجانک « اودایه کوتوردهک ، یاتسین » تکلینی اوزرینه یاردیم ایدوب ، مرکبه بندیردیلر . ایکی طرفدن طوتهرق دوشمه سنه . دان ویرمورلر ، طاشلر ، طوبراقلر قایدیره رق ، بیک مشکلاتله اینیورلردی .

کونش کیتمش ، آرقلرده کی صولر پارلاماز اولمشدی . اطرافنی قاپانان دیک ، سیوری داغلر دومان و بولوط صاریلی قوجامان باشلرینی بر برینه دایایه رق چوقدن اویقویه وارمشلردی . کوی ، قایالارک قات قات کولکه لرینه کومولو ، نه پنجره لرنده بر ضیا ، نه یوللرنده بر سس ، قارا کلقده بکلیوردی .

کلنلرک شماطه سی اوزرینه قابولردن تک توك چهره لر اوزاندی ، آخورلرده اینکلر بوکوردی . حسمن باغریور « نرده سیکز به » هله جیچیک ، مسافر کلدی ! « دیه خبر ویریوردی . شیمدی ، آللرنده کی یانار چیرالره هر طرفدن ، بیاض بز دونلو برچوق انسانلر چقیور ، دومان وایشیقدن مرکب برهاله ایچنده ، قارا کلکی کوشه لره آیدینلقلر داغیته رق ، کوبره بیغینلرنده خاره لر قوشوشدوره رق شاشقین شاشقین مسافر اوداسنه دوغری کلیورلردی .

بوراسی ، اکیقین قصبه یه ایکی کون اوزاقده ،

بو باتاق ، چوقوره ، صیمالی اراضیه جه لیکلردن قالقان قوقولو ، اغیر بر دومان یاییلیور ؛ کووده لری یاریلمش ، یاتمش ، بش اون یاشلی ، جانسز سوکود آرقه سنده کونش ، بولانیق بر ایشیق اوزانه رق آرقلرک دورغون صولرینی بر بر بارلاتیوردی . بو آیدینلقل پارچه لر ، کول رنکلی ، رطوبتی اووا اورتیه سنده بولوطلو بر کوکک یاریقلرینه بکزیور ؛ یاواش یاواش بولانیور ، سوتیور ، اورتولیوردی .

اوچ کویلو ، عارضه لی ، اوچوروملو بر یاتیه دن اغیر اغیر ، بربری آرقه سندن چقییور . لردی ؛ ایچلرندن بری ، ساقالی بر آت کبی ، قنا قنا اوکسورویوردی .

اولا بوز مرکبی کوردیلر . فوندالرک اورتیه سنده ، توزلو ، طوبراقلی بر بر بولمش ، غالباً برچوق تیشمش ، یاتمش ، اوینامش ، شیمدی ، ممنون بر ادا ایله یان کلوب اوڭورویور ، باتان کونشی لاقیدانه سیر ایدیوردی . خوجا هدی زرده سک ، یولجی ! « دیه سله ندی . اوتده ، آرقه سنی قورو بر آخلاطه دایامش ، اختیار ، مجالسز بر آدم ، صیق صیق صولویور ، کلنلره فرسز کوزلرله باقیور ، آلرله کونکشی کوستره رک اشارتلر ایدیوردی . « نهک وار ، نه اولدک دانی ؟ » سؤالرینه سدن زیاده نفسه ، صولوغه بکزه دن اوفوروکلو بر خبریاتیله آکلاشیلما یان جوابلر ویریوردی .

کویلولر ، ئولویور صانه رق ، چومه لمشلر ، بکله شیورلردی . لیکن ، خسته آیله شیور ، جانلاتیوردی . آبانی صاریقلی ، مور جبه لی ، فقرا قیلقلی راخیاردی . سرت ، قیر برصقلاک ئورتدیک چهره دن میدانه دوران قسمی ، صیجاق اووالرک کونشیه قاورولمش ، بوروشوقلر ،

اوکده، دیگر اختیارلر آرقده اطرافنى آلدیلر.
کنجلر، مراق ایچنده، فقط یاقلاشمغه جسارت
ایده میه رک قابوده دورویورلردی. غالباً یولجی
زورلقه برایش آکلادیوردی؛ بلکه ده وصیت
ایدیوردی. حسنک، ایکده برده «مراق
ایتمه، کوکلنى فرح طوط، بز باقارز» دیدیکنى
دویویورلردی. بردن، علی العجله، اختیارلر
یرده، مندره اکیلدیلر. صوکره سس سز قالدیلر.
حسمن «حقه قاووشدی.» دیه میریلاندی.
اوجاقده، کوتوکلردن بری چاریلدی، کسکین
برآیدینلقه تولونک بوزنى بارلاندی، سوندی،
دیشاریده برانک اوزون اوزون بوکوردیوردی.

یولجی، صوکه آرزوسنى آکلانمغه وقت
بولمشدی. کمرندن دیزلی سکز آلتونیه
آلتنده کی بوز مرکی حجازه وقف ایدیوردی.
مزارلقدن دونن گوبیلر، آلرئنده قالان بو
لیرالره مرکی نه یابه جقلرئى، بو امری یرینه
نصل کتیره جکلرئى کسیره میورلر، آصمه نک
آلتنده برلشوب سوبله شیورلردی. نهایت، بر
دفعه قضایه واروب حاکمدن دانیشمغه قرار
ویردیلر. هفته ایچنده حسمن، مرکی یاننه
آلوب یوله چیقہ جقدی.

حیوان بر اهمیت کسب ایتشدی؛ اوکده
بولیم دوکولویور، مصر صابیلری بیغیلویوردی.
بو، دئی بروطفه کئی، شکایتسزجه، حرمله
ساعتی ساعتیه یاپیلویوردی. کوبیلر صیق صیق
خاطرلا یورلر. «بوز انک صویه کوتورلدی»
آرپه سی دوکولدی»؟ دیه بربرلندن صورتو
یورلردی.

برصباح، حسمن خوجانی، آلاجه قارا کلقدہ
هپ بردن دکرمنک اوکده قدر کوتورددیلر.

آنادولینک چپلاق، یولسز، ویران برکوییدی.
برولایتدن دیکرینه کچن آرابه سز یولجیلر،
بعضاً، هوالر چوق قوراق کیدوب قیزیل ایرماق
کچیدویردیسه، شوسه یی بیراقیرلر وکسیرمه دن
بوکویه ده اوغرایه رق ایکی کون یول قازانیرلردی.
ایشته، سنه ده، بووسيله ایله بش، اون کیشی،
بش اون فقیر، بویه خزنلی برساعتده یورغون
ارغین کلیر، قابولری ووروردی. اوزمان مختار
حسمن کوبیلردن اکرام کیمک صیراسیه
اوکا خبر کونده رر، کندیسیده، اوجاغنده،
یاز قیش، سونه مه جه سنه چیرا کوتوکلری
آله وله نن مسافر اوداسنه یولجی نیرلشدریردی.
کوی دنیا احوالنی بو کلوب کچیجی، جاهل
انسانلرک کتیردکلری یالان یا کلش خبرلره
اوکره نیردی.

خسته ساکنه شمشدی. «کوکس،
دیورددی، بویه، ایکده برطوتار.» کوبیلردن
بری اوجاغک جه نکه لته بر اقراج آصمشدی.
چیرالرک آله وی وورمش، ایچنده کی برصابون
کوپوک کئی رنگارنک قباریوردی. ایندیرد-
یلر؛ اختیازه برطاس ویردیلر. اوفوره اوفوره
ذوقله ایچیوردی. سوت هنوز بیتمشدی که
عنادجی برانجقیریق طوتدی، بوتون وجودنی
صارصیوردی. او، هر صدمه ده بر «الحمداه»
دیورددی. کوبیلر، تا قارشیسنه باغداش
قورمشلر، قونوشمغه فرصت آرایه رق صبرسزجه
بکلیورلردی؛ کنجلر قابو اوکنده، آیاقده
دیزلشار، اویقو ایستین کوزلری کوچولمش
بو سسبز، مریض مسافردن رشی اکلامیور-
لردی. انجقیریق کسلیمیور، بالعکس صیقلاشیور،
سرتاه شیورددی. خسته برآلقلرله «کلیک،
یاقلاشیک» دیه اشارتلر ایتدی. حسمن

جا کتسز ، قالبا قسز برژاندارمه چاووشی
نه ایسته دیکنی صورتی . خوجا تا باشند ،
ایرماقدن صوطاشیان چوجوقلرک کلوب نصل
خبر ویردکلرندن طوتدوره دق آکلاتیوردی .
حکایه سی ده ا یاری بی بوله دن فارشیسنده کی
لا قیدانه اوزاقلاشمش ، درده بوزدن اوردکلره
اکمک آتیور ، کوشده ، چارداغک آلتنده
نارکوله سی هوپورده تن برصاریقلی به « نه او ،
حاجی اقدی ، صباح کیفی ؟ » دییه سسله نیوردی .
قاضینک اذله استانبوله کیتدیکنی اوکره تن
حسمن ، بردفده قاتمقامه ایشنی آکلاتمق
ایسته دی . قوندوره لرینی قاپوده چیقاروب ،
بارماق لرینی میدانده بیراقان بیرتیق چورابلی
آیاقلرله ، چه کینه چه کینه ، اللری قارنده یورودی ،
حکایه به باشلادی .

قاتمقام ، آرقه سنده چپویدی دالمغلاشمش
برکتن جاکت ، بیلقری بویالی ، دیش سز ،
خیم خیم برآدمدی . ایشک تمامی دیکله مک
تحماتی کوسترمه دن « چاغیریک چاووشی » دییه
سسله ندی .

بش کوندر ، حسمن خوجا اوکنه کلن
آدمه دردی آکلاده دق ، قصبه ده دولاشیوردی .
ژاندارمه چاووشی نه مرکی آلیور ، نه ده کندیسنی
بیراقیوردی . نهایت حاله آجیان بری چیقدی :
« کتسین ده ایکی هفته صوکره کایر ، ایشی
قاضی به بیراقلمه دیدی ، قاندردی . ذاتا بورانک
قاضیسی ناملیدی ؛ قایاق قاضی دیرلردی ، هر ایشی
حل ایدر ، هر کوردو کومی چوزردی . آرقه سنه
طورونجی برمشلخ کیهرق ، قیرمیزی شمشیه -
سیله چارشیدن برکچیشی ، قوجامان کوده سی
طوتورق اولور اولماز شیرده برکولوشی واردی که
خلق بایلیردی .

سلامتله دیلر . بوزاشک ، خوجانک مرکبه باغلی ،
قوروغنی اوساده رق فرح ، یوکنسز آرقه ده
کیدییور ؛ یکی دوغان صیرمه تللی برکونش
بالانک صولوق کچمسی قدیفه کی پارلاتیوردی .
بو ، نه اوزون ، نه جان صیقیجی بریولدی .
دورغون صولردن فیشرمش برنج باشاقلرله
آرقلر بونجه کیدن کور قامیشلرک یشیلکی
یاماجلر آرتنده کورونمز اولونجه قوراق ، دوز
برطوپراق ، ایکی کون ، هیچ برکوبه ، هیچ
بردکرته ، حتی ایکی جیلز سوکودک کولکله -
دیکی برصو باشه بیه اوغرامادن ، ایص سز ،
قاوروق ، دوام ایدوب کیدیوردی . صوکره
دیک ، قایالی بریوقوش ، قورقونج بر بوغاز
آشیلور ، تبه سنه یاقلاشدقه سرین برروزکارله
برابر لطیف برمنظره باشلایوردی . قصبه ،
برقینج صرخی کی پارلایان انجه بر دره نک
کنارنده ، آیوالقلر ، املالقلر اورتیه سنده یمیشیل ،
صولاق و فیصلی کوزه کولویوردی ؛ تلغراف
دیرکلرینک صیرالاندینی بیاض ، دوز برشوسه
قیوریه قیوریه دونه رک داغلر طیرمانیوردی .
حسمن ، خنده کچیردیکی کجه نک صباحی ،
ایرکندن حکومت یوللاندی . مینی مینی قصبه نک
بالتونلی ، قله ی ، غازیویه بکزه یین قوجه مان
برقونانی واردی . لکن اکال ایدیلده مشدی .
صیوانامیان کرییچ دیوارلر بریر آچیلمش ،
قورمولر یوا اولمشدی . اوست قات پنجره سز ،
صیواسز ، تخته اورتولرله بکلویوردی ، کنارده
بطل برکیرچ اوجانی ، برآز اوتیه سنده عمله نک
چالیشدینی زماندن بقیه برصوندورمه ، آلان ،
اوبله ، حالبه دورویوردی . بنا جوقدن
خرابلاشمشدی .

اوزرینه قوشو بور ، خیرچینلاشوردی . بویه
ایکی ییحق آی کیمشدی .

نهایت صوک سفر حاضرلاندی . دکرمنک
اوکنده سلامتله نیرلرکن یکی دوغان کونش بو
کوچوک قافله نیک قالدیردینی توزلری پارلاتیور ،
یالدرلی بربولوط ایچنده یوقوشه طیرمانان کویلیلر
کریده قالانلره صانکه یوکسلیور ، کوکلره
قالقیور کی کورونویوردی .

بوز اشک بردها دونمدهدی . کوی خلق ،
یاپیلان جیخلره ، باصیلان مهرلره باقهرق مرکب
انعاملر ، اکراملر کوره کوره ، یاواش یاواش
یوکسر وادیتسر تا حجازه قدر کیده جلنه ،
اوراده زمزم طاشیه جغه قانعدیلر . حتی
حسمن ، برکیجه رؤیاسنده اشک پالانتی یشیل
برقدیفیه قابلی کورمش ، بستیون ایناتمشدی .
ذاتاً ، هپسی ، وظیفه لرینی یایمقدن متولد
برسونجیله صیق صیق مرکب لافنی ایدیورلر ،
قانیققلره پرتاوا ایتدیکنی اونوتمش کورونه رک
آخورد ، کندی کنیدینه قانجه ، ایکی طرفه
باشنی سالایوب ذکره باشلادیغنی آکلادیورلر ،
بربرلرینی قاندریورلرلر .

لکن وقعه نیک ییلنده ، قصیه برنجی صانع
کیدن حسمن خوجا آبدالاشمش کی دونمشدی :
پازار یرینک تام غلبه لک زماننده اوزاقدن بر
« صاوولک ده کمه سین ! » نداسی دیولوش ،
خلق ایکی یه آیریلش وقایق قاضی آلتنده بوز
مرکب ، آرقه سنده معهود طورونجی مشلج ،
ایری کوروده سنی صارصان برسرعتله اطرافه
سلاملر داغیتهرق کچوب کیتمشدی .

خ .

۴۰۴۹

عین یوللردن ، عین حالده بوز مرکب ترکیه
باغلی دوندیلر . حسمن خوجانک وایی بسنمه سی
ایجاب ایدن اشکک بوغازینه اوراده ، قانیق
وارپه نیک بهالی اولدینی قصاده خیلی مصرف
ایدلمشدی . مجلس قوران کویلیلر بونی « مبارک
ره باغلی ، باقق بورجیز » دییه چوق کورمه دیلر .
حسمن ده یورغونلغدن شکایت کتیرمیور ، حق
اوغورینه چالیشمق اوکا یول مختلرینی
اونوتدورویوردی .

لکن ، ایکنجی سفرک هفته سنده ، ینه
مرکب آردنده دونمکه مجبور اولدی . قاضی
هنوز کلمه مشدی ؛ ژاندارمه چاووشی خوجایه
چیقیشمش ، « هودوک حریف ، عجله نه ! »
دیمشدی . کویلیلر ، وقف ایدلش بر حیوانک
ایشده قوللانیلوب قوللانیلمیه جغده شبهه
ایدیورلر ، بوز اشک ایلدیشمیورلردی .

اوجنجی یوجلیغک عودتی ، ینه اوپله ،
مرکب آرقه ده اولدی . اوزاقدن ، کسکین
کوزیه بری بوز اشکک کری کلدیکی کورمش ،
کویه یایمشدی . خلق شیمدی ، متحیر ، مراقلی
بکله یوردی . حسمن ده ایچنده ، فرحلی برصدا
ایله « نه ایتدک به ، شاهد کونوره جکدک »
دییه بر حله ده مسئله نی آکلادی . حیج ،
نصل درشونمه مشلردی ؟ زیانی یوق ، مرکب
قاضی قبول ایده جک ، جتنی یابه جقدی یا : هفته یه
اوچ کیشی کیدرلر ، ایجاب ایدرسه یمین ده
ایدرلردی ...

بوز اشک ، آراسیرا یایدینی یوکسر سیاحتلره
مقابل ، اوکنه دوکولان بول یمدن ییه ییه
سه میریور ، صویه کونورورلرکن قانیققلرک